

Hrvatska Vlada - loš učenik koji stalno pada na istom ispitu

Grčić ponovno ne zna uspostaviti software za EU fondove

U travnju 2012. Vlada je započela s uspostavom informacijskog sustava za EU fondove (MIS). Na kraju 2013. još uvijek nije bio spreman pa Hrvatska te godine nije dobila 150 milijuna eura predujma. Kašnjenje su pravdali kvalitetom, a sad, godinu dana kasnije, kreću s izradom potpuno novog informacijskog sustava jer je ovaj prošlogodišnji - neupotrebljiv. Izgradnjom novog MIS-a za razdoblje 2014. - 2020. bacaju novac i gube dragocjeno vrijeme za akreditaciju sustava.

Početak svibnja 2015. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije objavilo je otvoreni poziv za nadmetanje u vrijednosti od 20,7 milijuna kuna bez PDV-a, za obavljanje „Usluge uspostave agilnih provedbenih timova za oblikovanje, razvoj, isporuku, upravljanje, reviziju i održavanje IKT rješenja po mjeri za upravljanje ESI fondovima 2014.- 2020“.

Iza složenog naziva ove nabave krije se uspostava informacijskog sustava upravljanja (MIS) za razdoblje 2014. - 2020., što je jedan od predujmeta za pozitivnu procjenu usklađenosti sustava financijskog upravljanja i kontrole uspostavljenog za provođenje EU fondova iz razdoblja 2014. - 2020., odnosno, pojednostavljeno rečeno - za akreditaciju.

Bez funkcionalnog MIS-a, koji sadrži sva polja propisana Delegiranom uredbom Komisije (EU) 480/2014 od 3. ožujka 2014. u računalnoj formi, nije moguće povlačiti sredstva europskih fondova iz nove perspektive. Podaci se moraju evidentirati i pohraniti za svaku operaciju, uključujući podatke o pojedinim sudionicima, kako bi se omogućilo njihovo spajanje za potrebe praćenja, ocjenjivanja, financijskog upravljanja, provjere i revizije. Također je potrebno omogućiti i kumulativno zbrajanje podataka za čitavo programsko razdoblje.

Zašto je ovaj natječaj objavljen tek sad, u trenutku kad je informacijski sustav trebao biti u punoj funkciji i kada se, prema riječima nadležnog ministra, kreće s postupkom procjene usklađenosti koji će provesti Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije (ARPA)? Kako Vlada uopće misli provesti postupak procjene usklađenosti, ako tek sada kreće projekt izgradnje obveznog informacijskog sustava?

Vlada ponavlja istu grešku kao kod uspostave sustava za provođenje EU fondova za prvih šest mjeseci članstva. Hrvatska je, naime, po pristupanju Europskoj uniji već kasnila s uspostavom MIS-a prema kriterijima za financijsku perspektivu 2007. - 2013. i izgubila je vrijeme, zbog čega 150 milijuna eura predujma nije dobiveno do kraja 2013. nego tek u 2014. **Još jednom Vlada ne zna uspostaviti MIS na vrijeme. A što je najgore, izgradnja potpuno novog MIS-a za razdoblje 2014. - 2020. pokazuje da su za prvih šest mjeseci bacili novac i razvili MIS koji je neupotrebljiv za dalje. Podsjetimo se da je Vlada sporost u izradi MIS-a branila kvalitetom. Na kraju nismo dobili ništa.**

Agencija za reviziju sustava provedbe programa EU (ARPA) je procjenu usklađenosti provela u razdoblju od travnja do rujna 2013., a u listopadu 2013. Izvješće je dostavljeno Europskoj komisiji. Hrvatske su institucije nakon toga bile predmet dodatne provjere od strane revizora Europske komisije. U tom trenutku MIS još uvijek nije bio u potpunosti funkcionalan, iako je projekt njegove uspostave, financiran IPA sredstvima u vrijednosti od gotovo milijun eura, bio u provedbi od travnja 2012. Nefunkcionalni MIS rezultirao je odbijanjem dokumenata od strane Europske komisije i zahtjevom za provođenje nove procjene usklađenosti koja je trebala potvrditi da je MIS u potpunosti funkcionalan. Izgubljeni su dodatni mjeseci za nadogradnju sustava i provođenje novog postupka procjene usklađenosti, te je tek u veljači ARPA izdala revidirano pozitivno izvješće o usklađenosti. Europska komisija ga je prihvatila u travnju 2014., nakon čega je Hrvatska napokon zaprimila uplate predujmova.

Ovo iskustvo nije potaknulo nadležno ministarstvo da što prije krene s odgovarajućim aktivnostima kako bi se osiguralo zadovoljenje svih kriterija vezanih uz informacijski sustav za novu financijsku perspektivu.

Delegirana uredba Komisije (EU) 480/2014 propisuje ukupno 113 obaveznih podataka, dostupnih u računalnoj formi. Većina tih podataka bila je obavezna i u prethodnoj perspektivi, ali su dodani novi zahtjevi vezani primjerice uz godišnje račune, financijske instrumente, metode pojednostavljenih troškova, itd.

Iz potpuno neshvatljivih razloga Ministarstvo tek u svibnju 2015. objavljuje natječaj za uspostavom sustava, a istovremeno namjerava procjenu usklađenosti provesti na pojednostavljenom informacijskom sustavu koji predstavlja prijelazno rješenje do uspostave novog sveobuhvatnog MIS-a i ne sadrži sva polja propisana Uredbom 480/2014.

Bacaju se značajna finansijska sredstva: u izgradnju prethodnog MIS-a osim već navedenih milijun eura potrošenih kroz IPA projekt, uložena su i značajna sredstva od 2011. do kraja 2013. kroz IPA twinning projekt „Jačanje kapaciteta za učinkovito upravljanje sredstvima kohezijske politike EU“ u vrijednosti od 2 milijuna eura. Barem četvrtina vrijednosti tog projekta potrošena je na izradu specifikacija za SCF MIS 2007.-2013. i prijedlog mogućih scenarija za MIS u budućoj finansijskoj perspektivi.

Sada sva ta uložena sredstva kao da nisu ni postojala i kao da nemaju nikakve rezultate. Postojeći MIS neće se nadograđivati. Kreće se opet ispočetka: novi natječaj od ukupno 20,7 milijuna kuna predviđa 7 milijuna kuna za „Upravljanje razvojem i isporukom proizvoda“, te 13 milijuna kuna za „Razvoj proizvoda i kontinuiranu podršku“. Tome je dodano i 750 000 kuna za „reviziju informacijskih sustava i ocjenu softvera“. Iako je riječ o okvirnom sporazumu za razdoblje od tri godine, sredstva su više nego značajna. Doda li se PDV, dolazimo do iznosa od 25,9 milijuna kuna.

Koliko košta prijelazno rješenje na kojem se trenutno radi kako bi se mogao pokrenuti postupak procjene usklađenosti, trebalo bi pitati nadležnog ministra? Hoće li EK pristati na djelomičnu usklađenost s propisanim kriterijima vezanim uz informacijski sustav, tek će se vidjeti.

U svakom slučaju, postupak procjene usklađenosti (akreditacija) značajno će se odužiti. Već sada su prekoračeni rokovi prema kojima je ARPA trebala krenuti s procjenom u lipnju 2015. Po pitanju uspostave odgovarajućeg informacijskog sustava za upravljanje EU fondovima Vlada je još jednom pala na ispitu. Nadajmo se samo da to neće rezultirati dodatnim gubljenjem dodijeljenih sredstava.